

NOVELA ZÁKONA O REGISTRU SMLUV

Sněmovní tisk 50

Podle znění novely ZRS schváleného Sněmovnou dojde ke **zrušení plošné výjimky** ze zveřejňování smluv v registru smluv pro doposud privilegovanou skupinu veřejně vlastněných akciových společností, k **zpřesnění bezpečnostní výjimky** v ZRS a k **legislativně-technickým změnám**, které chrání povinné subjekty před možným zneplatňováním smluv. Senát vrátil Poslanecké sněmovně novelu ZRS s pozměňovacím návrhem, kterým dochází k začlenění nové výjimky do ZRS pro jednotkové ceny léčivých přípravků. **K senátnímu návrhu zaujalo ministerstvo zdravotnictví negativní stanovisko.** Přijetím novely ve sněmovní podobě nedojde ke změně povinností subjektů, který již nyní podle ZRS své smlouvy zveřejňují. Přijetí novely v senátní podobě by znamenalo nezveřejňování cen i běžných nepatentovaných léků např. na nachlazení. Ceny patentovaných léků výrobci již dnes chrání jako obchodní tajemství, proto se senátní návrh jeví jako nadbytečný až kontraproduktivní.

Zrušení nedůvodných privilegií

SCHVÁLENO SNĚMOVNOU

Přijetím novely ZRS ve znění schváleném Sněmovnou dojde k vynětí plošné a neodůvodněné výjimky z povinnosti uveřejňovat jakékoli smlouvy v registru smluv pro veřejné akciové společnosti obchodující své cenné papíry na burze.

„Výsledkem [dnešní] situace [je stav], kdy i relativně malí podnikatelé musí uveřejňovat své smlouvy v registru smluv, pokud obchodují např. se státem či obcí, avšak jedni z největších podnikatelů v zemi nemusí v registru smluv uveřejňovat žádné smlouvy.“ (DZ k PN A. Kalouse)

Zrušením výjimky v ust. § 3 odst. 2 písm. h) v praxi **dojde k začlenění veřejných akciových společností** ČD, ČD CARGO, ČEPS, ČEZ, Pražská plynárenská, tedy jedněch z největších a nejbohatších veřejně vlastněných společností, do povinnosti zveřejňovat některé své smlouvy v registru smluv (na účelové využívání této výjimky upozorňovala i BIS). Dojde tak k **narovnání** postavení subjektů, ve kterých má stát či samospráva většinou majetkovou účast a které se pohybují v obdobném konkurenčním prostředí.

Uvedené společnosti budou zveřejňovat své smlouvy **s využitím výjimek pro ochranu jejich obchodních zájmů a bezpečnosti**, a dostanou se tak do režimu zveřejňování, v němž už nyní funguje např. Budějovický Budvar (výjimka v ust. § 3 odst. 2 písm. r) je totiž zachována). Budou tedy zveřejňovat například pouze smlouvy na právní služby či sponzorské smlouvy.

Ochrana smluv před zneplatňováním

SCHVÁLENO SNĚMOVNOU

Novela ZRS reaguje na zavedenou praxi zveřejňovat smlouvy ve formátu PDF vzniklém naskenováním tištěné verze smlouvy a její opětovnou elektronizací s dodatečným přidáním textové vrstvy pomocí metod optického rozpoznávání znaků. Tato **praxe však není v souladu se zákonem**, neboť vzniklý formát není bezchybně strojově čitelným formátem a mezi odbornou veřejností panují pochyby i o souladu s požadavkem otevřenosti formátu, jak požaduje § 5 odst. 1) ZRS. Smlouvy takto uveřejněné by mohly být pro nedodržení formátu **zneplatněny**. Riziko soudních sporů nelze vyloučit.

Proto novela do zákona vkládá **pětiletou přechodnou dobu** (do roku 2023), během níž bude možné takto vzniklý formát PDF za strojově čitelný (a tedy souladný se zákonem) považovat a bude do té doby považován za právně nenapadnutelný.

Dále se novelou ZRS řeší možný **nedostatek formy** zveřejňování smluv vzniklý opomenutím, neboť ZRS požadoval před srpnem 2017 písemnou formu pro uzavírání smlouvy, což už dnes neplatí, ale v době platnosti tohoto požadavku se mohlo stát, že některý z povinných subjektů tento požadavek „nepostřehnul“. Proto se do zákona vkládá ustanovení, které **zajistí nenapadnutelnost** pro smlouvy dříve uzavřené jinak než písemně.

Zpřesnění ochrany bezpečnostních zájmů ČR

SCHVÁLENO SNĚMOVNOU

Novela ZRS schválená Sněmovnou reaguje i na požadavky vojenských podniků **zpřesnit bezpečnostní výjimku** obsaženou v ust. § 3 odst. 2 písm. c) ZRS, a to tak, aby nedocházelo k obavám, že je výjimka vojenskými podniky využívána neoprávněně. V novelizovaném znění jsou vojenské podniky i explicitně zmíněny, a nemělo by tak docházet k situaci, kdy kvůli nejasnostem ohledně možnosti využít výjimku, dojde k ohrožení strategických zájmů ČR.

Výjimka pro jednotkové ceny léčivých přípravků

DOPLNĚNO SENÁTEM

Senát navrhuje do výjimky v § 3 odst. 2 písm. b) doplnit i výjimku pro jednotkové ceny léčivých přípravků, a to s odůvodněním, že zveřejněním jednotkových cen některých léků by mohlo dojít k jejich zdražení či nedostupnosti, neboť monopolní výrobci patentovaných léků nejsou ochotni sjednané ceny zveřejňovat. K navrhované nové výjimce zaujalo již před předložením v Senátu **ministerstvo zdravotnictví negativní stanovisko**. Kromě toho, že jednotkové ceny patentovaných léků již nyní výrobci nezveřejňují s odkazem na obchodní tajemství, dojde začleněním této výjimky k situaci, kdy nebudou zveřejňovány ani ceny běžných nepatentovaných léků, jejichž postavení je totožné jako jakéhokoli jiného zboží na trhu.